

การสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจของ รัฐบาล คสช.

Public Opinion Survey on the Government's Economic Policy of the NCPO

เกษมสันต์ จันทรทิม

Kasemsanta Jantaratim

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

Email: sdamnoen@yahoo.com

Received February 15, 2018; Revised March 3, 2018; Accepted April 18, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจต่อการดำเนินงานที่ผ่านมาของรัฐบาล คสช. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสะท้อนให้รัฐบาลได้รับทราบและดำเนินการแก้ไขปัญหของประเทศต่อไป ดำเนินการโดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสำรวจความคิดเห็นด้วยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ประชาชนและผู้ประกอบการภาคธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของการดำเนินนโยบายของรัฐบาล มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนและผู้ประกอบการมีต่อนโยบายกระทบศักยภาพการผลิตและการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคต เพื่อใช้ผลการศึกษาเป็นองค์ประกอบในการเสนอแนะนโยบาย พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนเศรษฐกิจไทยสำคัญ ได้แก่ (1) ปัจจัยทุนภาครัฐมีผลบวกต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจระยะยาว จึงมีความจำเป็นเพิ่มการลงทุนโครงการใหญ่ (2) ควรส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มผู้ประกอบการ (3) ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและบริการ (4) นโยบายส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิต ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศที่มีเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อเพิ่มการผลิตและมีระบบข้อมูลด้านผลิตและตัวชี้วัดชัดเจน เพื่อพัฒนาผลผลิตของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การสำรวจความคิดเห็นประชาชน; นโยบายด้านเศรษฐกิจ

Abstract

This research is aimed to gather information of public opinion on the economic policy of the government's past operations (the NCPO). Uses qualitative research, group discussions, and interviews with individuals and business sector entrepreneurs. The instrument is examined and found that the examination results are in accordance with the criteria and in accordance with the objectives. The research found that the impact of government policy implementation affecting the opinions of people and entrepreneurs towards the policy to affect production potential and economic growth in the future in order to use the results of the study as a component of policy recommendations, it was found the important factors that support the Thai economy are (1) government capital factors have a positive effect on long-term economic growth therefore there is a need to increase investment in large projects (2) should promote the network of enterprises to be strong to create exchange of knowledge within the entrepreneurs group of agriculture and services (4) Investment promotion policies that are beneficial to production development attracting foreign investment with high technology to increase production and have information systems for production and clear indicators to improve the productivity of Thailand effectively

Keywords: Public Opinion; Government's Economic; Policy

บทนำ

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์รัฐประหารในประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นมา รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ได้เข้ามาควบคุมสถานการณ์ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมือง เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมไทยและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น เช่น การถกเถียงภายในระบบรัฐสภาตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย หรือการไม่ลงรอยกัน ระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ นำไปสู่การชุมนุมทางการเมือง และอาจลุกลามเป็นการใช้มาตรการปราบปรามของทางการ นำไปสู่ความไม่สงบและความรุนแรงทางการเมือง ความขัดแย้งเป็นประเด็นที่ส่งผลต่อสาธารณชนในวงกว้างและได้รับความสนใจจากสื่อสาธารณะทั้งภายในและภายนอกประเทศ เห็นจากการรายงานข่าวต่าง ๆ หนังสือพิมพ์วิทยุและโทรทัศน์ สะท้อนความรุนแรงของปัญหาในแต่ละช่วงเวลา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยน

ทิศทางของการดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐบาล การปรับคณะรัฐมนตรีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ยุบสภา รัฐประหาร เป็นต้น

ปัญหาความไร้เสถียรภาพทางการเมืองเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจทางวิชาการที่ศึกษา ด้านสาเหตุและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น การศึกษาในต่างประเทศได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงลบของการขาดเสถียรภาพทางการเมืองที่มีต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาวของประเทศ ทั้งในเชิงทฤษฎี (เช่น Svensson, 1998; Darby et al., 2004) และเชิงประจักษ์ (เช่น Barro, 1991; Alesina et al., 1996; Fosu, 2001) การศึกษาปัญหาในเชิงสถาบัน ซึ่งส่งผลผ่าน ประสิทธิภาพของการกำหนดนโยบาย กฎหมายและการบังคับใช้การลดแรงจูงใจของการลงทุนโดยเฉพาะ โครงการระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความขัดแย้งทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยเชิงสถาบันอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้การศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่จะทำในลักษณะของการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลในหลายๆ ด้าน ให้ความสำคัญกับประเทศกำลังพัฒนา ปัญหาความขัดแย้ง ได้สะท้อนผ่านวิกฤตการณ์ทางการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และการรัฐประหาร เป็นต้น งานวิจัยต่อมาได้ให้ความสำคัญกับการวัดระดับความไม่แน่นอนของนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีมิติความเชื่อมโยงกับความไม่แน่นอนทางการเมือง และการแบ่งแยกฝ่ายของกลุ่มการเมือง โดยให้ความสำคัญมากขึ้นกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยเช่นกัน การวิเคราะห์จะเน้นในเชิงของความไม่แน่นอนของนโยบายเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจมหภาค เช่น การลงทุน การบริโภค และตลาดการเงิน ในลักษณะนี้ ต้องใช้ข้อมูลแสดงการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยง ความขัดแย้งทางการเมือง สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงระยะสั้นกว่าข้อมูลที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้ การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง โดยวิเคราะห์ด้วยข้อมูล ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดกระทบของความไม่แน่นอนที่มีต่อเศรษฐกิจที่เป็นเสมือนสัญญาณเตือนภัยให้กับสาธารณะในการเฝ้าระวังปัญหาและความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากความขัดแย้งทางการเมืองในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานที่ผ่านมาของรัฐบาล คสช. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสะท้อนให้รัฐบาลได้รับทราบและดำเนินการแก้ไขปัญหามาของประเทศต่อไป

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ศึกษา

นิยามของคำว่า ความคิดเห็น ได้ถูกนำเสนอและถกเถียงโดยนักวิชาการจำนวนมาก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มด้วยกัน ประกอบด้วย กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มองว่าความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด และมองว่าความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม (อรุณ รักรธรรม, 2540) กลุ่มที่สอง มองความคิดเห็นในเชิงการประเมินผ่าน

คุณค่าส่วนบุคคล โดยบุคคลหนึ่งจะมีความคิดเห็นแบบใด ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความรู้หรือความเชื่อในเรื่องดังกล่าวอย่างไร อันจะนำไปสู่การเกิดความรู้สึกเชิงบวกหรือลบของบุคคลนั้น (สงวนสิทธิเล็คทอร์, 2522 ; ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2537 ; Gibson, 2000) กลุ่มที่สามมองว่า ความคิดเห็นมีคุณภาพและความเข้มข้นในรูปแบบและระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ความคิดเห็นเกิดขึ้นได้ทั้งในเชิงบวกและลบ และมีความเข้มข้นได้ทั้งมากและน้อยแตกต่างกันไป (Thurston, 1946) กลุ่มที่สี่มองว่าความคิดเห็นเป็นสิ่งที่คงทนถาวรเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะเปลี่ยนแปลงได้ยาก (ศักดิ์ไทย สุรภิจักร, 2545) กลุ่มที่ห้ามองว่า ความคิดเห็นจะผูกติดอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่มีความคิดเห็นใดที่เกิดขึ้นลอยๆ (โสภา ชูพิกุลชัย, 2522 ; พงศ์ หรดาล, 2540 ; Newstrom และ Devis, 2002) และกลุ่มสุดท้ายมองว่า ความคิดเห็นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหนึ่งกับสิ่งของ หรือสถานการณ์หนึ่ง (ปภาวดี ดุลยจินดา, 2540) การศึกษาวิจัยนี้มองความคิดเห็นในมุมมองสามองค์ประกอบ อันได้แก่ การรับรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ทว่า องค์ประกอบของความคิดเห็นผู้วิจัยเลือกศึกษาภายใต้หัวข้อ ความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล คสช. นี้จะจำกัดอยู่เพียงการรับรู้และความรู้สึกเท่านั้น จากแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นฐานคิดและอธิบายความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจต่อการดำเนินงานที่ผ่านมาของรัฐบาล คสช.

ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายได้มีการศึกษาเชิงวิชาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของเสถียรภาพทางการเมืองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และได้มีการศึกษาในเชิงทฤษฎี Darby et al. (2004) ได้ขยายแนวคิด Endogenous growth model โดยเพิ่มเติมบทบาทของการแบ่งฝักฝ่ายทางการเมืองซึ่งทำให้เกิดปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาลส่งผลต่อการลดแรงจูงใจในการลงทุนภาครัฐซึ่งส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยทำให้การใช้จ่ายภาครัฐ มุ่งเน้นไปที่รายจ่ายด้านการบริโภคซึ่งส่งผลในระยะสั้น และส่งผลลบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว แนวคิดทางทฤษฎีเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากการศึกษาเชิงประจักษ์ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบกับภาวะการขาดเสถียรภาพและมีความไม่แน่นอนทางการเมืองในระดับสูง โดยการศึกษาแรกๆ ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเสถียรภาพทางการเมืองซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศนอกเหนือจากปัจจัยจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล คสช. ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการสำรวจเป็นครั้งๆ ในแต่ละประเด็นไป จากกรุงเทพโพลล์ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นนักเศรษฐศาสตร์จากองค์กรชั้นนำ เรื่อง ประเมินผลงานด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ (ครบ 6 เดือน) จากผลสำรวจพบว่า ภาพรวมของรัฐบาล (1) ควรมีการปรับ ครม เพราะ รัฐมนตรีไม่มีความเชี่ยวชาญจริง กรอบการทำงาน แคบ ทำงานแบบราชการ ขาดแนวคิดใหม่ๆ ดังนั้น ควรให้มืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญ เข้ามาทำหน้าที่ แทน (2) การปฏิบัติงานล่าช้า งานไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควรทำงานเชิงรับ และทำงานไม่ประสานกัน มีส่วนน้อยเห็นว่า ไม่ควรปรับ โดยให้เหตุผลว่า (1) เพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย/โครงการ ต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เวลา (2) รัฐบาลชุดนี้มีเวลาทำงานน้อยตาม roadmap ที่ได้ประกาศจึงไม่ควรมีการปรับเปลี่ยน ครม.

พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยุทธนา เศรษฐบุปราโมทย์ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ศึกษา ต้นทุนทางเศรษฐกิจของความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศไทย Economic impacts of Political Uncertainty in Thailand วัตถุประสงค์สองประการคือ หนึ่ง เพื่อสร้างดัชนีวัดระดับความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศไทย ที่อาจจะช่วยสะท้อนชี้ภาวะความขัดแย้งทางการเมืองและสามารถนำมาใช้เพื่อระบุงความเสี่ยงทางการเมืองได้อย่างทันกาล และสอง เพื่อประเมินผลกระทบต่อดัชนีแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญผ่านแบบจำลองทางเศรษฐกิจมิติงานศึกษานี้ได้เสนอ แนวทางวัดระดับความไม่แน่นอนทางการเมืองด้วยวิธีการหาค่าสำคัญจากข้อความข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์โดยจำแนก ออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) ความขัดแย้งที่แสดงออกผ่านการชุมนุมประท้วง (2) การออกมาตรการสลายชุมนุม (3) การทำปฏิวัติรัฐประหาร (4) การยุบสภาหรือเลือกตั้ง (5) การแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือปฏิรูปการเมือง ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า ดัชนีความไม่แน่นอนทางการเมืองในแต่ละด้านสามารถสะท้อนเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองได้ดีและแสดงให้เห็นทิศทางแนวโน้มความไม่แน่นอนที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงเวลาประมาณ 20 ปีคือ ตั้งแต่ปีค.ศ. 1997-2016 นอกจากนั้น แหล่งที่มาของความไม่แน่นอนทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยความไม่แน่นอนทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปทางการเมืองได้เป็นปัจจัยหลักของความไม่แน่นอนทางการเมืองไทยในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจมหภาค พบว่า ความไม่แน่นอนทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นส่งผลในเชิงลบต่อเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชน และต่อศักยภาพการเจริญเติบโตระยะยาว อย่างไรก็ตาม แหล่งที่มาของความไม่แน่นอนทางการเมืองในแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติและขนาดของผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจที่ค่อนข้างแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของปัจจัยทางการเมืองต่อพลวัตรของเศรษฐกิจไทย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้น การสังเกต

และการเก็บข้อมูลในภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำการศึกษาจากเอกสาร บทความทางวิชาการ ข่าวสาร วิทยานิพนธ์ วารสาร งานวิจัย และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
2. การสัมภาษณ์ และพูดคุยแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของประชาชนและผู้ประกอบการ โดยการสัมภาษณ์และพูดคุยประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามไว้กว้างๆ พร้อมทั้งจดบันทึก
3. การสังเกต จะใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการสังเกตจากสภาพแวดล้อมและปฏิกิริยาของผู้คนสัมภาษณ์

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลซึ่งผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยเบื้องต้นผู้วิจัย จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อคำถามสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยก็ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเทียบกับทฤษฎีเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป กลุ่มประชากรที่ศึกษาและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจแบ่งเป็น กลุ่มประชาชน และกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้สรุปข้อมูลจากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาเป็นลำดับดังนี้ ความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศไทยและผลกระทบต่อเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์สรุปประเด็นข้อค้นพบสำคัญ ดังต่อไปนี้ ความไม่แน่นอนทางการเมืองของไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในภาพรวม โดยมีการเคลื่อนไหวจากการได้เกิดการชุมนุม เรียกร้องให้ยุบสภา โดยกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือกลุ่ม นปช. จนนำไปสู่มาตรการสลายการชุมนุม การปะทะกันระหว่างทางทหารและผู้ชุมนุมทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งแกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุมในการชุมนุมสมัยของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ชินวัตร ได้เกิดการชุมนุมกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออก และได้ทำปฏิบัติการปิดสถานที่ใจกลางกรุงเทพในช่วงต้นปี 2014 การชุมนุมดังกล่าวเป็นชนวนให้เกิดการรัฐประหารโดยพลเอก ประยุทธ์จันทร์โอชา หากนำดัชนีความไม่แน่นอนภาพรวมความไม่แน่นอนทางการเมืองไทย แนวโน้มความไม่แน่นอนทางการเมืองได้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้ย่อยออกเป็นสองด้าน คือ หนึ่งด้านที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวภายนอกกระบบรัฐบาล (บทความที่มีคำที่ เกี่ยวข้องกับ การชุมนุมประท้วง การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือกฎอัยการศึก

และการปฏิวัติรัฐประหาร) และสองด้านที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในระบบรัฐสภา (บทความที่มีคำเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้ง และการปฏิรูปการเมือง) ซึ่งจะพบว่าความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นภายนอกและภายในระบบรัฐสภามีความสัมพันธ์กันอย่างมากในช่วงปี 2006-2014 ซึ่งในช่วงก่อน ปี 2006 ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีไม่ชัดเจน ขณะที่ภายหลังการทำให้รัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในปี 2014 พบว่า ความสัมพันธ์ ของความไม่แน่นอนภายนอกสภาและภายในสภามีทิศทางที่สวนทางกัน ซึ่งจะเห็นว่าความไม่แน่นอนด้าน เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประท้วงได้ลดลงมากที่สุด ขณะที่ความไม่แน่นอนทางด้านการเลือกตั้งและการปฏิรูปการเมืองยังคงอยู่ระดับสูงในภาพรวม

บทสัมภาษณ์ รศ.ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษาและอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึง 4 ปีเศรษฐกิจไทยในมือรัฐบาล คสช. รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาล คสช. ที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยในยังเป็นไปอย่างช้า ๆ อืด และยังมีสภาพ ลูกผีลูกคน ไม่มีแนวทางชัดเจนมากนัก ช่วงระยะที่ผ่านมาเข้ามาดำรงตำแหน่ง เศรษฐกิจไทยดีขึ้นเพียงปีละ ร้อยละ 2-3 ถือว่าเป็นตัวเลขที่น้อยมาก เพราะศักยภาพของประเทศสามารถโตได้มากกว่านี้ กระนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงทั้งจากกระแสเศรษฐกิจโลก รวมถึงผลงานต่าง ๆ ของรัฐต้องเร่งปรับให้ทันยุค 4.0 ควรมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ระบบรางเป็นการลดความแออัดและลดต้นทุนการเดินทาง รัฐบาลมีหน้าที่ จัดทำโครงสร้างพื้นฐานให้ดีออกกฎหมายให้มีระเบียบกติกา กฎเกณฑ์ชัดเจน การขับเคลื่อนธุรกิจคือหน้าที่ของธุรกิจขนาดต่าง ๆ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางถือว่าเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศรัฐบาล คสช. ยังทำหน้าที่ไม่ดีเท่าที่ควร เอื้อแต่ทุนใหญ่ ไม่เกิดการแข่งขัน เงินจะไม่กระจายไปสู่คนข้างล่าง เห็นจากเศรษฐกิจไม่ไปด้วยกัน กฎหมายและนโยบายเอื้อแต่ทุนใหญ่ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานในส่วนของระบบฐานข้อมูล ทั้งสถิติ ข้อมูลประชาชนที่เอื้อต่อการจัดทำนโยบายสวัสดิการสังคม ทำให้การพัฒนาอีกหลาย ๆ ด้านไปไม่ถึงไหน ยกตัวอย่างนโยบายแจกเงินคนจน คือ ถ้ารัฐบาลทำดี ๆ มี criteria ชัดเจน มีระบบฐานข้อมูลที่ดี สามารถแสดงตน คัดคนไปเรียกว่าเป็นคนจนจริงต้องการเงินจริง ๆ จะกลายเป็นสวัสดิการที่ยั่งยืน แต่ภาพทุกวันนี้ ยังไม่ใช่คนจนเดือนร้อนงบประมาณไม่คุ้มค่าเพียงพอ เป็นเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน

จากการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศไทยงานวิจัยของพงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า การบริโภคสินค้าคงทนและการบริโภคสินค้าไม่คงทน ปรับตัวลดลง เมื่อการปะทุขึ้นในความไม่แน่นอนทางการเมือง และขนาดการปรับตัวของการบริโภคสินค้าคงทนมีความรุนแรงมากกว่าสินค้าไม่คงทน ผลการตอบสนองของการบริโภคภาคเอกชนและการบริโภคสินค้าคงทน และสินค้าไม่คงทนมีการ ปรับตัวลดลงร้อยละ -1.3 และร้อยละ -0.4 ตามลำดับ โดยการบริโภคสินค้าไม่คงทนแม้ว่าจะมีขนาดที่ไม่สูง มากแต่ก็มีความชัดเจนในเชิงนโยบายสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาผลการตอบสนองแยกตามความไม่แน่นอนทางการเมือง ผลการ

คำนวณการตอบสนองของการบริโภคประเภทต่าง ๆ ต่อดัชนีความไม่แน่นอนทางการเมืองแยกรายองค์ประกอบ พบว่า การบริโภคสินค้าคงทนมีการตอบสนองระดับที่สูงต่อการเพิ่มขึ้นในความไม่แน่นอนทางการเมืองในทุก ๆ ด้าน โดยด้านที่มีผลกระทบต่อการบริโภคสินค้าคงทนปรับตัวลดลงมากที่สุด ได้แก่ ด้านปฏิรูปการเมืองลดลงร้อยละ -1.3 ด้านการเลือกตั้ง ลดลงร้อยละ -1.2 และด้านชุมนุมขัดแย้งลดลงร้อยละ -1.0 ตามลำดับ ในขณะที่ผลที่มีต่อการบริโภคสินค้าคงทนมีขนาดการตอบสนองที่ต่ำกว่าในกรณีสินค้าคงทนแต่ก็ยังมี ความชัดเจนโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับการบริโภคภาคเอกชนรวม โดยผลจากความไม่แน่นอนทางการเมืองในด้าน การชุมนุมขัดแย้ง และด้านการประกาศกฎอภัยการศึก เป็นด้านที่มีขนาดการปรับตัวของ การบริโภคสินค้าคงทนลดลงมากที่สุด จากการศึกษาการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล คสช. กระทบศักยภาพการผลิตและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต เพื่อใช้ผลการศึกษาเป็นองค์ประกอบ เสนอแนะควรมีนโยบายปัจจัยที่สนับสนุนเศรษฐกิจไทย ได้แก่

- (1) ปัจจัยทุนภาครัฐมีผลบวกต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจระยะยาว จึงมีความจำเป็นเพิ่มการลงทุนโครงการใหญ่ จะก่อให้เกิดการสะสมทุนในระบบเศรษฐกิจเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต
- (2) ควรส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มผู้ประกอบการ โดยสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรม กระตุ้นและส่งเสริมให้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- (3) ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและบริการ
- (4) นโยบายส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิต ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศที่มีเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อเพิ่มการผลิตและมีระบบข้อมูลด้านผลิตและตัวชี้วัดชัดเจน เพื่อให้สามารถนำไปใช้กำหนดทิศทางการวางแผนเพื่อพัฒนาผลผลิตของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นวนน้อย ตีรรัตน์. (2562). 4 ปีเศรษฐกิจไทยในมือรัฐบาล คสช. สืบค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/9264/>
- ประภาเพ็ญ สวรรณ. (2537). *พฤติกรรมศาสตร์: พฤติกรรมสุขภาพและสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ปภาวดี ดุลยจินดา. (2540). *พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พงศ์ หรดาล. (2540). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ
- พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม และ ยุทธนา เศรษฐพรโมทย์. (2562). *Economic impacts of Political Uncertainty in Thailand*. สืบค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2562 จาก https://www.pier.or.th/wp-content/uploads/2018/05/pier_dp_086.pdf
- ศักดิ์ไทย สุทธิจิบรร. (2545). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2562). *ประเมินผลงานด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ (ครบ 6 เดือน)*. สืบค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2562 จาก <http://bangkokpoll.bu.ac.th>
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. (2522). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2522). *จิตวิทยาสังคมประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อรุณ รัชธรรม. (2540). *การพัฒนาและฝึกอบรม: ศึกษาเชิงพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Alesina, A., Ozler, S., Roubini, N., and Swagel, P. (1996). Political Instability and Economic Growth. *Journal of Economic Growth*, 1, 189–211.
- Barro, R., (1991). Economic Growth in a Cross Section of Countries. *Quarterly Journal of Economics*, 106, 407–443.
- Darby, J., Li, C., and Muscatelli, V. (2004). Political Uncertainty, Public Expenditure and Growth. *European Journal of Political Economy*. 20, 153–179.
- Fosu, A. K. (2001). Political Instability and Economic Growth in Developing Economies: Some Specification Empirics. *Economics Letters*. 70, 289–294.
- Jong-A-Pin, R. (2009). On The Measurement of Political Instability and Its Impact on Economic Growth. *European Journal of Political Economy*. 25, 15–29.
- Gibson, J. (2000). *Organizations, Behavior, Structure, Process*. (9th ed.) New York: McGraw Hill.
- Newstrom, J. W. & Devis, K. (2002). *Human behavior at Work: Organizational behavior*. (8th ed.) New York: McGraw Hill.
- Svensson, J. (1998). Investment, Property Rights and Political Instability: Theory and Evidence. *European Economic Review*, 42, 1317–1341.
- Thurston. L. L. (1946). Comment American. *Journal of Sociology*, 52, 39–50.
